

ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМКУ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗІ СТВОРЕННЯ НОВИХ КОМБІНОВАНИХ ОЧНИХ КРАПЕЛЬ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ГЛАУКОМИ

Якубчук О.М., Андрюкова Л.М., Фетісова О.Г., Коваленко С.М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Однією із складових вихідних даних для фармацевтичної розробки, що є засадничим етапом забезпечення якості лікарського препарату продовж його життєвого циклу, є результати пошукових доклінічних та клінічних досліджень. Саме спираючись на результати таких досліджень, що є загальнодоступним набутком та висвітлюються в науковій літературі, часто обґрунтовується доцільність створення нових лікарських засобів.

Глаукома - одне з найбільш важких хронічних очних захворювань, що займає провідне місце серед причин безповоротної сліпоти і слабкості. Останні опубліковані повідомлення про поширеність глаукоми примушують офтальмологів всього світу заявити про проблему, яка вже через декілька років буде першою серед існуючих разом з проблемами СНІДА, туберкульозу, ОРВІ та ін. Традиційне визначення поняття глаукоми об'єднує велику групу захворювань ока, що характеризується постійним або періодичним підвищенням внутрішньоочного тиску (ВОТ), яке викликане порушенням відтоку водянистої вологи з ока. Наслідком підвищення тиску є поступовий, але незворотний та прогресуючий розвиток характерних для захворювання порушень зорових функцій і глаукомної оптичної нейропатії. Медикаментозне лікування глаукоми спрямоване, передусім, на нормалізацію рівня ВОТ. Це досягається використанням препаратів з різними механізмами дії: одні спрямовані на зниження утворення водянистої вологи, інші - на посилення відтоку водянистої вологи. Препаратами першого вибору до теперішнього часу залишаються адренергічні засоби (β -адреноблокатори, наприклад, тимололу малеат), що широко застосовують вже декілька десятиліть для зниження ВОТ незважаючи на нефізіологічність їх гіпотензивної дії, яка обумовлена пригніченням продукції водянистої вологи за відсутності позитивного впливу на її відтік.

Комбінації речовин різноспрямованої дії призводять до більш вираженого зниження ВОТ в порівнянні з монотерапією кожним препаратом окремо. Для пацієнта терапія за допомогою комбінованих препаратів також є найбільш ефективною та зручною із-за відсутності ризику додаткового подразнення ока та вимивання попереднього препарату кожною наступною інстиляцією, що призводить до істотного зниження ефективності терапії.

Одним з нових напрямків у лікуванні глаукоми також є нейропротекторна терапія глаукоми, яка останнім часом набуває все більшого значення у зв'язку зі зміненими уявленнями про суть захворювання і його патогенез. Найчастіше нормалізація ВОТ виявляється малоефективною без відповідного лікування в комплексі з препаратами нейропротекторної дії, які спрямовані насамперед на корекцію метаболічних порушень, що виникають при глаукомі в зоровому нерві, поліпшення місцевої мікроциркуляції та трофіки тканин, нормалізацію реологічних властивостей крові, збільшення кровообігу.

Таким чином, вищенаведене вказує на актуальність досліджень з розробки комбінованих очних крапель антиглаукомної дії, які на даний час є однією з найрозповсюджених і зручних лікарських форм в застосуванні серед усіх очних лікарських засобів. Комбінування речовин, що впливають на різні ланцюги патогенезу, а, саме, β -блокатору і речовин, що підсилюють гіпотензивну дію β -блокатору і володіють нейропротекторними властивостями, та створення на їх основі ефективного лікарського препарату сприятиме оптимізації сучасної терапії глаукоми.